

NIJOLĖ KLIUKAITĖ-KEPENIENĖ

Baltų ženklai

P A S A K O S

VILNIUS, 2016

UDK 821.172-93
Ke-119

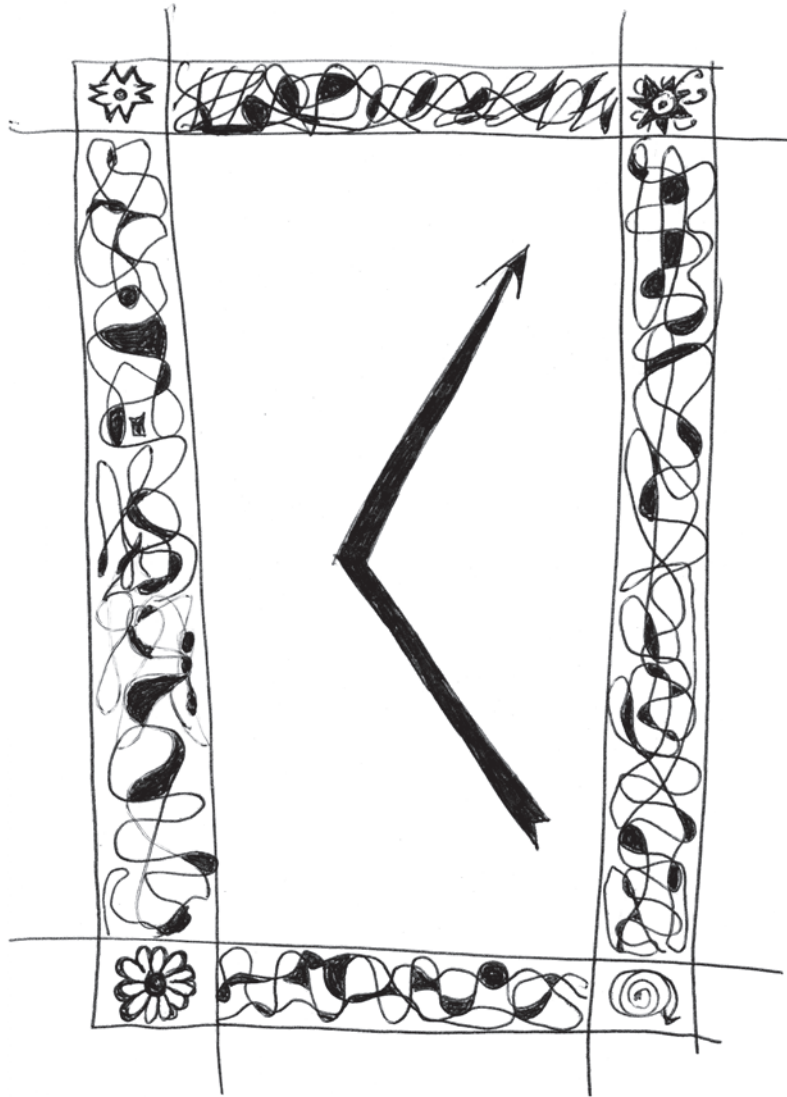
Iliustravo autorė

ISBN 978-9955-16-557-6

© Nijolė Kepenienė, 2016
© „Gimtasis žodis“, 2016

TURINYS

STRĖLĖ – ŽAIBAS	ŽUVYS	7
AVIKAILIS	AVINAS	23
RAITELIS	TAURAS	57
DVYNIAI	DVYNIAI	71
MĖNULIO PAUKŠTĖ	VĖŽYS	83
SAULĖS PAUKŠTĖ	LIŪTAS	91
GERVELĖ	MERGELĖ	105
DVI SAULĖS	SVARSTYKLĖS	119
ELNIAS	SKORPIONAS	127
IETININKAS	ŠAULYS	137
OŽYS	OŽIARAGIS	147
ŽIRGELIS	VANDENIS	155

STRĖLĖ – ŽAIBAS

Rytų zodiake ŽUVYS

Tai buvo iš molio drėbta skulptūra. Išdegta, žinoma, bet vis tiek iš molio. Molinės rankos pakeltos aukštyn, tarytumei molio merga būtų kažko meldusi, o gal kažin ką nematoma laikiusi.

Pro vitražą švystelėjo spindulys. Gelzganai žalsvas. Tą vakarą, greičiausiai, jau paskutinis.

Paklaidžiojęs mokyklos siena, ant kurios buvo pakabinta garbės lenta su pažangiausių mokinių nuotraukomis, spindulys lyžtelėjo skulptūrą ir užgeso.

Ūmai skulptūros šešėlio kasa suvilnijo. Visai kaip tikros merginos. O rankos – šešėlio rankos – nusviro. Šešėlis kiek pamankštino aptirpusius pečius, pajudino pirštus ir persimetė kasą ant krūtinės. Tuomet žengė pirmyn.

– Vaiva! Vaiva! – kažkas pašaukė. Gal ne ją. Greičiausiai.

Bet ji atsisuko.

– Atsiprašau. Pamaniau, jūs Vaiva, – jai šypsojosi mergaitė, trumpais kaip berniuko plaukais.

Gerai, nusprendė šešėlis-mergina, būsiu Vaiva.

Na, štai, ji turi vardą, ir – bent jau jai pačiai taip atrodo – pasidarė ryškesnė. Ne tokia permatoma.

Gera jai buvo eiti gatve. Sutemos po žibintais virpėjo, tirštėdamos vis labiau. Žmonės į ją nesidairė. Argi kam rūpi vienišas blyškus šešėlis?

Mergaitė, ką tik dovanojusi jai vardą, sustojo, atsigręžė:

– Kodėl eini paskui mane? – paklausė.

Vaiva nieko neatsakė. O ką galėjo atsakyti, jei pati nežinojo.

– Gal tu pasiklydai? O gal neturi kur eiti?

Kokia smalsuolė, pamanė Vaiva, klausia ir klausia. Negi ji pati visada žino, kur eina?

– Gal tu nebylė? O gal siaubingai pavargai? Tikrai nekaip atro dai. Užėik, jeigu nori. Sušilk.

Ji būtų užėjusi ir nekviesta.

Naujoji Vaiva atsisėdo kamputyje ir užsimerkė. Įkyrioji mergaitė bent jau kuriam laikui paliko ją ramybėje. Ėmėsi pamokų. Pasnūduriavo, pasiraivė, pasiūbavo koją, paspoksojo į kampa, kažin ką pakramtė, paplepėjo telefonu...

– Kokia nuobodybė! – galop neištvėrė. – Turiu parašyti eilėrašį. Sugalvok tu man...

Vaiva atsistojo, priėjo prie stalo, paėmė lapą popieriaus, parkerį ir parašė:

Tylos raištis ant lūpų,
Pelenais leidžias snaigės žemyn,
Trys šešėliai, prie laužo sutūpę,
Buria mirtį. Naktis vis gilyn...

Nežinia, kodėl taip parašė. Tiesą sakant, nė nežinojo, kad rašyti moka, na, kad pažįsta visas tas raides, tuos brūkšnelius ir kablelius, nosinaites... Linksma jai pa-

sidarė. Turbūt irgi pirmą sykį. O kai pasižiūrėjo į veidrodį, išvydo savo atvaizdą. Švelniai spindintį. Kaip besileidžianti saulė.

O jeigu jos veidelis tviskėtų aušra, ne gesdamas, o įsipliekšdamas vis ryškesne ugnimi?..

O kad eitų ji, šlamėdama tikrų tikriausiais šilkais, plaukais kutendama vėjus...

Kad balsą turėtų...

Ir dar kažką, ko dar nepažįsta, nežino.

– Ačiū tau, Vaiva, už eilėraščių, – ryte padėkojo tingioji mergaitė ir nesipraususi, nė arbatos neišgėrusi, iškūrė į mokyklą.

– Ar Smiltė jau išėjo? – tarpdury akimirką sustojo mergaitės mama.

Vaiva linktelėjo, ir moteris aukštakulniais iškaukšėjo į darbą.

Na, štai. Dabar ji ir vardą savo kambario draugės žino. Smiltė.

Kambario draugės. Taip ir sudėliojo galvoje žodžius, tarytumei jos būtų lygiateisės gyventojos.

Jeigu jau taip, ji, Vaiva, tą kambarį sutvarkys.

Tvarkytis nebuvo sunku. Minkščiausiomis šešėlių pašluostėmis nuvalė dulkes nuo galybės smulkių niekučių, aptūpusių lentynas ir palanges, nubraukė voratinklius, vorus iškraustė į šešėliją, išmazgojo grindis, o kai visa baigė, buvo jau visai į merginą atvirtusi, netgi niūniavo. Labai švelniai, itin minkštai. Tarytumei vėjas šiurentų rudenio smilgas.

Ir liko Vaiva Smiltės namuos. Už tinginėlę sprendė uždavinius, rašinius rašė, o jau piešė... Stebėdavosi ir mokytojai, ir mokiniai, – tiek šilkinių šešėlių ir atšešėlių buvo tuose piešiniuose, kad žmonės ir patys kitaip visa imdavo matyti.

Tik...

Smiltė vis labiau ėmė panėšėti į šešėlį, vis sunkiau kėlėsi iš lovos, o kartais miegodavo nenubusdama ištisą dieną.

O ir Smiltės mama, dar taip neseniai kaukšėjusi aukštakulniais, suvyto ir be laiko suseno, slankiojo po namus kaip dvaselė.

– Nagi, – sykį Vaiva užkalbino Smiltės šešėlį, tysantį šalia savo šeimininkės. – Kiek dar šitaip beviltiškai drybsosi? Kelkis ir eik!

Ji paėmė žirkles ir nukirpo Smiltės šešėlį prie pat kojų. – Kelkis ir eik.

Ne, Smiltės šešėliui neišsyk pavyko žengt pirmą žingsnį. Bet Vaiva buvo gudri. Ji pripūtė gal dvi dešimtis balionų ir leido Smiltės šešėliui su jais žaisti. Lengvi balionai skraidė tarytum peršviečiami šešėliai, o labai greitai balionų atsirado net keturios dešimtys, mat ir šių šešėliai panūdo atsiplėšti nuo šeimininkų.

Panašiai atsitiko ir Smiltės mamos, ir tėčio šešėliams. Net senelė, sukaupusi nemenką gyvenimo patirtį, nesugebėjo savojo šešėlio sulaikyti.

– Ji beviltiškai paseno! – purkštavo senutės šešėlis ir, atsiplėšęs nuo šeimininkės, ėmė nerti plonesnį už voratinklį šalį.

– Mes sukursime savo kultūrą, – pareiškė maištautojas. – Žmonės pernelyg apsunkę. Jie ir mus verčia kūprintis, klupinėti. O, kiek pažeminimo mums per tuos žmones tenka patirti!..

Toliau, kaip galite numanyti, veiksmas vystėsi greitai. Šešėliai, išgirdę apie išlaisvintuosius savo giminaičius, imdavo ir palikdavo žmones, aniems miegant ar net vidury baltos dienos, užkliuvę už atsiknojusios šaligatvio plytelės ar kokio nelygumo. Nesunku pamesti šešėlį.

Miškai be šešėlių ėmė džiūti. Briedžiai, stirnos, lapės, kiškiai, anksčiau taip jaukiai slėpdavęsi šešėlių atvašynuose, nebeteko ramybės. Paukščiai, anksčiau še-

šėlių išmetę žemėn kaip inkarą (visada matydavo aną bėgant takais ar namų sienom), prarasdavo sveiką nuovoką, į dangų kildavo tol, kol sudegdavo karštuose saulės spinduliuose. Ką ir sakyti, žemė be šešėlių skurdo ir merdėjo. O ir šešėliai ne visada žinojo, ką su gautąja laisve daryti. Dažniausiai jie prarasdavo pavidalus ir, susimetę į tamsos tumulus, dryksodavo kur kaip pamesti nakties rūbai. Labai sunku buvo su šitais tamsos draiskalais kovoti. Kartais juose pradingdavo pavieniai keliautojai, o kartais koks didesnis šešėlių debesis prarydavo ištisą kaimą.

Vyriausybės skelbė ypatingą padėtį, bet, nesugebėdamos suvaldyti šešėlijos, atsistatydindavo.

– Užteks mums tos demokratijos! – užsilipusi ant tilto turėklų, šaukė Vaiva.

Balsas dabar jau aidėjo taip garsiai, kad žmonės net miesto pakraščiuose ją girdėjo. Tiesa, tai nebuvo visai žmogiškas balsas. Kai kas jame buvo neišdildomai tamsu.

– Aš žinau, kaip valdyti šešėliją! – ir ji čia pat iš virš galvos susitvenkusio juodo debesies nuaudė pasakišką paveikslą. Na, piešti ji visada mokėjo.

– Ji žino!

– Ji moka!

– Tevaldo mus!!!

Džiaugė žmonės ir tuojau pat šią apsišaukėlę Vaivą paskelbė naujosios karalystės valdove. Vienavalde ir visagale karaliene.

Vaiva I mokėjo aust pasakas. Dažniausiai baisias. Iš juodųjų šešėlijos tumulų ji sudaigstė tokią rają kariuomenę, kad ši ėmė grasinti visam šviesiajam pasauliui.

Bet palikime šešėliją bent trumpam ir nukeliaukime į vienišo atsiskyrelio trobą. Ten šešėliai buvo taip suaugę su savo šeiminkais, kad nė nežinojo, kuris jų svarbesnis.

Jaunasis atsiskyrėlis buvo vardu Selmas. Gyveno dėl miško, kurį saugojo, o ir miškas saugojo jį. Paukščiai atgindavo debesis, kad šie palaistytų įsaususią dirvą, lazdynai nokino riešutus, žemuogės, bruknės, mėlynės sirpo, noko tiesiog jaunikaičiui po kojų.

– Kaip maža aš dėl jūsų padarau, – sielojosi atsiskyrėlis. – Ogi taip daug gaunu.

Bet kas gi būtų briedžiuko koją išgydęs, kai anas suklypo, šokdamas per griovį? Kas būtų iš spąstų kiškius ir vilkus vadavęs? Kas nuo gaisro būtų gelbėjęs? Tai Selmas, iškasęs griovius, atskyrė degantį plotą nuo žaliuojančio, pilno gyvybės.

Tuo tarpu karalienė Vaiva su savo tamsiąja kariauna jau ne tik šalį gniaužė juoda nevirtim, gviešės pasaulio. Galingiausi valdovai jai piršos. Negali sakyti, Vaiva buvo graži, savaip, tiesa – blyški ir šalta kaip iš kapo prisikėlusė vėlė, ilgų ilgiausiais plaukais nušluojanti pėdsakus. Bet ne nuožmiosios karalienės grožis karaliūnus viliojo – bijojo jie, o gal tikėjosi su tamsybių karaliūnyčia užvaldyti pasaulį.

Vaiva tik juokė.

Betgi ir žiauri ji tapo. Užmiršo, kadais sukūrus eilėraščių, mokėjusi piešti. Lupo dabar kibiais savo nagais jaunikaičių širdis iš krūtinių ir puošė jomis slaptašias menes. Ką ji ten, tuose niekieno nelankomuose kambariuose darė, belieka spėlioti, tik išeidavo iš širdžių menės rausvesnė, gyvesnė.

– Ar jau visas pasaulis šešėlių valioj? – sykį gerai nusiteikusi karalienė Vaiva I paklausė savo karvedžio, nuožmaus Juodaburnio.

– Kur ten, – atsiduso tamsusis šešėlis. – Toli gražu. Visai netoli, gretimame miške, yra neįveikiama laukymė. Jaunikaitis ten gyvena. Širdis jo tyra.

– Gerai, – sako Vaiva. – Išbandykime tą jo širdies tyrumą.

Ir davė šešėlių karalienė Juodaburniui aukso skrynute, labai dailią, raižytą taip išmoningai, kad dienų dienom galėjai stebeilytis į figūrėles, aplipusias skrynute šonus.

Juodaburnis pas tyraširdį jaunikaitį atvažiavo už vėją greitesniu automobiliu. Tiesą sakant, karalienės Vaivos skrynute jam atrodė juokinga, tikrai neketino žiūrėti, kas ten išbraižyta ar nulipdyta. Automobilis – visai kas kita. Būtent juo, o ne skrynute Juodaburnis tikėjosi jaunąjį atsiskyrėlį užburti.

– Geri ratai, – tepasakė jaunikaitis, vos akies krašteliai į prabangųjį automobilį dirstelėjęs, ir šis su visomis odinėmis sėdynėmis ir penkių šimtų lokių galingumo varikliu išnyko kaip dūmas. Neliko nė debesėlio.

Visai kitaip atsitiko su skrynute. Jaunikaitis, kurio pirštai nesugrubo nuo nepabaigiamų miško darbų, – mat buvo įpratęs ir gėlės žiedą paglostyti, ir nendrine dūdele su paukščiais parungtyniauti, – skrynelę ant delno laikė kaip besiskleidžiantį pumpurą. Kaži koks burtas slypėjo tuose piešiniuose. Žmonių ir žvėrių kūnai pynėsi tarpusavyje, mainėsi, virsdami augalais, o gal atvirksčiai, eglių šakos, žiūrėk, veriasi juodais vilko nasrais, kurių gelmėje vėl kažin kas nematyta.

Tris dienas jaunikaitis skaitė skrynelės piešinius. Nei valgė, nei gėrė. Būtų gal ir visai pasiklydęs raižinių tankynėje, sudžiūvęs ir virtęs šešėliu, tik vilkė, ištikiškai klausydavusi jaunikaičio apmąstymų ar šiaip svaičiojimų, ranką jam palaižė, o meška, pasiilgusi imtynių, ristynių, neskaudžiai krimstelėjo kulną. To užteko. Nubraukė jaunikaitis nuo veido miglas ir sapnus ir išėjo į girią. Su voverėm pasi-labins, riešutėlius drauge pagliaudys, o ir jo ristynių draugužiui lokiui Prutui pats laikas prieš žiemą medumi pasistiprinti.

– Tu pametei savo gyvenimą, – pasakė jam Vaiva, kitądien atriedėjusi karieta, kuri, kaip ir skrynutė, buvo stebuklingais raštais apie tą pamestąjį gyvenimą išrašyta.

Bet jaunikaitis stebeilijosi ne į karietą ir net ne į prabangiąją Vaivos suknelę, tik į pačią mergele, tokią blyškią ir trapią, kad nediršk net reiklesniu žvilgsniu tokios perverti.

Ilgai juodu šitaip vienas į kitą žiūrėjo, paskui jaunikaitis ištiesė Vaivai ranką, ir ši kaip tikra dama savo pirštelius ant jo delno padėjo taip švelniai, kad jų svorio jaunikaitis visai nepajuto, tik maloniai dilgčiojo visą kūną.

– Tu pametei savo gyvenimą, – jau nebe taip tvirtai pakartojo tamsumų karalienė. – Bet šį pamestąjį tavo gyvenimą norėčiau apžiūrėti.

Ir jiedu, vilko bei meškos lydimi, nukeliavo painiais girios takais.

Į priekį žengė, o rodės – atgalios grįžta. Ne žole brenda, o laiko dulkėm, ne ant akmens atsisėda, o ant laiko kupros, susimetusios į kietą skaudulį. Štai krioklį priėjo. Plona tyro vandens srovelė, prasigraužusi pro akmens luobą, nerūpestingai tyško žemyn.

Vaiva ištiesė rankas.

Bet vanduo bėgo per jas kiaurai.

Atsisuko Vaiva ir Selmas vienas į kitą ir viską suprato:

kad gyvenimas – tik šešėlių žaismas;

kad tamsa grėsminga tik tol, kol leidi jai tave mulkinti;

kad kūnas neką patvaresnis už šešėlį;

kad tik meilė yra tikra.

Ir taip saldu jiems pasidarė nuo to tikrumo, kad ilgai dar laikėsi už rankų. Debesys plaukė pro šalį, išliejo ant įsimylėjėlių truputį tūžmasties ir pavydo, take-liai užžėlė minčių, niekaip savęs neperprantančių, raizgyne.

– Noriu, kad pasipirštum ir vestum mane, – labai tyliai paprašė Vaiva.

Ir Selmas priklaupė ant vieno kelio.

Ko jis tikėjosi?

Kad žemėj neliks šešėlių, o jo mylimoji gaus tikrą kūną?

Kad jis pats virs šešėliu?

Kad įvyks stebuklas, ir jis žinos, kaip jam su savo meile gyventi?

Juos sutuokė Mėnesiena.

Žvėrys, paukščiai, medžiai ir jų šešėliai liudijo, kad meilė yra.

Sunkus tai darbas, išsyk suprato Selmas, kai, visą naktį gaudęs miglas, iš ryto iš mylimosios išgirdo:

– Noriu šešėlio.

Ne kūdikio. Ne. Tik šešėlio.

Bet kur tu šešėliui gausi šešėlį?

– Ta mintis keista, – mažliai teatsakė Selmas ir išėjo į mišką. Medžioti. Anksčiau to nedarė. Dabar buvo pasiryžęs nušauti žvėrį. Lindo vis giliau į tankynę, kad medžių šakos nubrauktų jam ašaras, kurių pats šluostytis nesiryžo. Šitokia audra virė krūtinėj, kad nusilaužė vytelę ir ėmė plakti krūmokšnius. Anksčiau juos tik glostydavo. Anksčiau ir verkti neverkdavo. Bet meilė, nuo kurios slėpėsi glūdumoj, prisivijo jį šešėliu, net ne moters, tik molinės statulos, iškėlusios į dangų sustingusias rankas.

Kaži kas atėmė iš jo vytelę ir perlaužė perpus. Pakėlė Selmas į tą būtybę ašarų aptemdytą žvilgsnį, bet ką tu sūrioj migloj bežiūrėsi – šešėliai, blyksniai, balsas įsakmus:

– Esi strėlė... Jau paleista...

Dabar jau pats braukė šalin ašaras, bet laumės aiškiai įžiūrėti neįstengė. Čia akies kraštelį žvilgsniu užčiuopė, čia žalių plaukų sruogą – tik tiek.

Dar ilgai klajojo jaunikaitis po šešėlijoj tirpstančią savo girią. Saulei leidžiantis jau tikrai žinojo, ką daryti privalo.

– Vedžiau šešėlių karalienę. Dabar esu karalius, – paskelbė, vos peržengęs trobelės slenkstį.

Bet šioji šešėlių pasaka vedybomis tikrai nesibaigia. Šiai gyvenimo pasakai įprasta frazė: jiedu gyveno ilgai ir laimingai, – netinka.

Jie, žinoma, gyveno.

Nelaimingai.

Selmas valdė taip, kaip jam liepė širdis ir protas, dažniausiai nesutariantys tarp savęs. Patarėjai dažniausiai kalbėjo kažin kokius burtažodžius. O ir keisti jie buvo, tie Šešėlijos patarėjai: čia kalba su tavimi, čia, žiūrėk, jau ištirpęs, pabėręs uodegos, lendančios iš po skverno, žvynus, bet vis tiek dudena kažin kokią litaniją žeminančiu balsu.

– Deive Laima, sakei, esu strėlė. Turi man padėti, nesgi net neišmanau, į kurią pusę man lėkti, – meldė Selmas, apsikabindamas tvirtai žemės įsikibusius medžius.

– Esi strėlė. Aš tave paleidau. Dabar pats ieškoki sau taikinio, – mįšlingai kažin kas ulbėjo lapijoj, bet kad ir kiek stengėsi Selmas įžiūrėti deivę, toji tirpo miglose.

– Įsakau! – ryžosi valdyti Selmas. – Visus šešėlių tumulus. Susimetusius kertėse, daubas nugulusius, įsakau, išlyginus ir sukarpus, išdalyti žmonėms, idant šie šešėlius prisisiūtų sau prie drabužių, prisegtų žvėrimis ir gyvuliams prie uodegų, įkastų prie medžių kamienų, prie daiktų priklijuotų!..

Dirbo žmoneliai. Karpė ir siuvo, lygino, bet šešėliai traukėsi ir tįso, tempėsi, trūkinėjo arba imdavo ir ištirpdavo.

Po darbų karalių pasitikdavo besišypsanti Vaiva. Taip keistai ji šypsoji, kad Selmas niekaip suprasti neįstengė, pritaria ji jam ar pyksta. O gal juokiasi?.. Širdy, – žinoma, jeigu tokią turi, – gal šaiposi iš jo neišmanymo.

– Pavargau, išalkau, – guodžiasi Selmas.

– Eikime, mylimasis, išgerkime mienesienos, – pelenų švelnumo delnais braukia jam nuovargį nuo akių šešėlių karalienė.

Ir jaunas karalius Strėlė užmiega, o gal nualpsta žmonos glėbyje.

Per naktį mėnesiena Vaiva išsipuošia taip, kad jaunas valdovas akių nuo žmonos atitraukti neįstengia. Suknelė, nuausta iš ploniausių mėnesienos gijų, aukso, sidabro atšvaitais, žvaigždžių dulkėm žilpina jam akis, tai tik vedžioja pirštais audinį, skaitydamas įmantrų raštą, ir šnabžda:

– Vedi mane iš proto...

– Ak, – juokdavosi Vaiva, – tavo buvęs pasaulis toks prėskas, atsiprašau, netgi lėkštas...

Ir Selmas tikėjo, kad išmokęs perskaityti įmantriuosius mėnesienos raštus, suvoks pačią tiesą. Tuomet jau žinos, kaip valdyti.

– Esi strėlė... Esi strėlė... – Laima dažnai aplankydavo jį sapnuose. Bet ir anos Selmas perprasti nemokėjo. Pritaria ji ar bara?

Bet kartais net Vaiva neįstengdavo apmaldyti karaliaus nerimo. Tuomet jis apžergdavo penkių šimtų lokių jėgos motociklą ir lėkdavo per karalystę, kuri, šitaip lekiant, atrodydavo graži kaip vaivorykštė. Akis nespėdavo užkliūti nei už aptrupėjusių sienų, nei už išdegusių, dulkėmis virtusių plotų. Žaluma plakdavosi su geltoniu ir

pilkuma, dar koks žaibas peršniodavo dangų – gražu, ir tiek. Bet net ir vėju skrisdamas per žemes savo, vidumi klausėsi mylimosios maldu. Keistos buvo tos jos maldos:

Širdis turi plakt
Krūtinėje.
Svetimoj.
Netgi jei tau
Priklauso.
Vėjas ant rodomo
Piršto.
Ant bevardžio –
Naktis...

Graži Selmui ta jo žmonos malda. Nedaug jis supranta, bet vis galvoja ir galvoja apie savo moterį. Galvoja apie ją, taip sunkiai valdydamas karalystę, galvoja nualpęs sapnan, galvoja net lėkdamas savuoju plieno loku. Graži jo žmona: ir gera, ir sumani, – galvoja jis. Argi ne išmintingoji jo žmonelė apsėjo debesis, ir šie dabar auksinius obuolius iš dangaus barsto žemėn. Tiesa, atsitinka, kad koks obuolys ir per galvą žioplesniam žmogeliui bumpteli. Toks, jeigu nemiršta, lieka visam gyvenimui šešėlijoj. Bet dažniausiai dangaus obuolius žmonės sugaudo į skreitą, be to, išmintingoji jo žmona išrado kepurę, į pintinę panašią, tik daug kartų gražesnę.

Lekia štai Selmas plieniniu loku, gražiai apie žmoną galvoja. Ūmai variklis užgęsta.

Jis grįžo.

Suklypusi girios trobelė jį pasitinka, net girgžda iš laimės.

Keista buvo ta jo trobelė. Šešėliai čia žaidė su saule, tarytumei šviesa ir tamsa nebūtų įsivėlusios į žūtbūtinį karą. Sakalas nutūpė karaliui ant rankos, orus, bet išsiilgęs. Sakalo šešėlis paukščio didingumą kartojo, tik ilgesio jo povyzoj buvo daugiau. Ir trobelės šešėlis mėgdžiojo seniokišką anos sukrypimą, bet ne tik, – rodės, dar akimirka ir šešėlis vyte apsvys savo šeimininką, priglus, pamyluos... Kiekvienas krūmelis, kiekviena gėlė turėjo čia savo šešėlį, pasakantį kartais daug daugiau.

– Diena yra ir naktis, – pati laumė Laima priešais jaunąjį karalių stojo. – Sakiau jau, esi strėlė. Gaila, kad meilė perlaužė tave pusiau.

Ir išnyko deivė, širdyje sumaištį pasėjusi.

Labai susisielojo Selmas, išgirdęs tokią Laimos ištarmę.

Meilė sulaužė.

Argi galėtų taip būti?

Grižo į rūmus ir paskelbė karališką įsaką:

VISI ŠEŠĖLIAI PER SAVAITĘ PRIVALO SUSIRASTI SAVAS PORAS.

Baisi sumaištis kilo: katino šešėlis, žiūrėk, prisigretina prie balandžio, ožio – prie lokio, vištos – prie rožės (šios išsigandusios jau mokėsi dėti kiaušinius, tik ne labai anoms sekėsi). Labiausiai karaliaus potvarkiui priešinosi įvairiausi Šešėlijos patarėjai – visi taikėsi į karaliaus Selmo šešėlį.

Pirmąją tos permainų savaitės naktį Vaiva klojo savo vyrui pykčio guolį. Barėsi, verkė, daužė brangius prisiminimus, ir šie virto naujais jausmų žvaigždynais.

Nebuvo sunku Selmui atlaikyti pykčio audras. Užgauliojimus juokais atrėmė, ašaras paguodė.

Antrąją naktį karalienė tylėjo. Nesakė nė žodžio.

Iš pradžių Selmas sutriko. Paskui užmigo. Ramus kaip kūdikis. Nes gėda.

Trečiąją naktį karalienė savo vyrui klojo užmaršties guolį. Tokia spindinti ir graži atėjo, kad šis visut viską užmiršo, net savo vardą. Tik kartojo vis Laimos ištarmę:

– Aš strėlė. Aš strėlė...

– Taip. Strėlė, – liūdnai šypsojosi Vaiva. – Sužeidei man širdį.

– Jeigu tokią turi, – labai negražiai, nejautriai pasielgė Selmas, šitokią šventą naktį nesuvaldydamas liežuvio.

Ketvirtąją naktį Vaiva pas jį neatėjo.

Nei penktą.

Nei šeštą.

– Kur mano žmona? – Selmas būtų paklausęs patarėjų, bet šie karaliaus įsakymu jau buvo išdulkėję ieškoti tikrųjų porininkų.

Liūdesys prislėgė karaliaus širdį. Tuotarp karalystėje viskas klostėsi į gera. Šešėliai susirado tikrąsias poras. Dabar jau ir varna, ir jos šešėlis tinkamai mosavo sparnais. Katės šešėlis, kaip ir pati katė, liežuvium prausė kailiuką. Ožka strakaliojo, vis taikydamosi savo šešėlį peršokt. Žuvies šešėlis vandenį plakė dugne. Žodžiu – tvarka. Na, tobulos tvarkos nebūna niekad. Vienas kitas šešėlaitis, žinia, pasiklydo, o gal tyčia nepaklausė karaliaus įsakymo. Prie nykštuko prilipo milžino šešėlis, o prie milžino – nykštukėlio. Taip ir vaikšto abu, vis pasidairydami į savo atvaizdus ant žemės. Smagu jiems net žmones klaidinti.

Bet jeigu užsuktumėte į vieną mokyklą... Tą pačią, kurioje stovi molinė pasitinkančiosios skulptūra (ilga jos kasa, rankos nuleistos žemyn), pamatytumėte keistą šešėlį: blyškiaveidė karaliaus pati, aukštai į dangų iškėlus rankas laiko kūdikį – sužeistos širdies vaisių.